

مرجع کامل

ASP.NET MVC 4

مهندس بهروز راد

انتشارات پندار پارس

فهرست

۱.....	بخش نخست : معرفی ASP.NET MVC
۳.....	فصل ۱ ایده‌ی اصلی
۳.....	تاریخچه‌ی مختصری از توسعه‌ی برنامه‌های مبتنی بر وب
۴.....	ASP.NET Web Forms
۵.....	مشکلات ASP.NET Web Forms چیست؟
۶.....	جایگاه توسعه‌ی وب در زمان حل
۶.....	استانداردهای وب و REST
۶.....	Agile و توسعه‌ی تست محور
۸.....	Ruby on Rails
۸.....	Sinatra
۸.....	Node.js
۹.....	مزایای اصلی ASP.NET MVC
۹.....	معماری MVC
۱۰.....	توسعه‌پذیری
۱۰.....	کنترل کامل بر HTML و HTTP
۱۱.....	تست‌پذیری
۱۱.....	سیستم مسیریابی قدرمند
۱۱.....	ساخته شده بر مبنای بهترین قسمت‌های ASP.NET
۱۲.....	API پیشرفته
۱۲.....	ASP.NET MVC، متن باز است
۱۳.....	چه کسی باید از ASP.NET MVC استفاده کند؟
۱۳.....	مقایسه با ASP.NET Web Forms
۱۴.....	مهاجرت از ASP.NET Web Forms به ASP.NET MVC
۱۴.....	مقایسه با Ruby on Rails
۱۴.....	مقایسه با MonoRail
۱۵.....	قابلیت‌های جدید در ASP.NET MVC 3 & 4
۱۵.....	نتیجه‌گیری
۱۷.....	فصل ۲ آمادگی برای شروع
۱۷.....	آماده‌سازی سیستم توسعه
۱۷.....	نصب Visual Studio 2010
۱۸.....	نصب ASP.NET MVC 3
۱۹.....	نصب ابزارهای اختیاری
۲۰.....	کدهای ASP.NET MVC
۲۰.....	IIS Express
۲۰.....	SQL Server 2008 R2 Management Studio Express
۲۰.....	آماده‌سازی Server
۲۱.....	نصب IIS
۲۲.....	نصب ابزارهای اضافه
۲۲.....	پیکربندی Web Deployment
۲۴.....	منابع بیشتر برای یادگیری
۲۵.....	نتیجه‌گیری
۲۷.....	فصل ۳ نخستین پروژه‌ی ASP.NET MVC
۲۷.....	ایجاد یک پروژه‌ی جدید ASP.NET MVC
۲۹.....	اضافه کردن نخستین Controller
۳۰.....	آشنایی با Routeها
۳۱.....	پردازش در صفحات وب
۳۱.....	ایجاد یک View
۳۳.....	اضافه کردن خروجی پویا
۳۴.....	ایجاد یک پروژه‌ی ساده برای کار با داده‌ها
۳۴.....	آماده‌سازی
۳۵.....	طراحی مدل داده‌ها

۳۶	افزودن یک کلاس برای مدل	
۳۶	ارتباط بین متدهای Action	
۳۷	ایجاد یک متد Action	
۳۸	ایجاد یک View نودار	
۳۸	ایجاد ساختار View	
۴۱	مدیریت فرم‌ها	
۴۲	استفاده از Model Binding	
۴۳	نمایش Viewهای دیگر	
۴۴	افزودن تعیین اعتبار	
۴۶	مشخص کردن کنترل‌های نامعتبر	
۴۷	تکمیل پروژه	
۴۸	نتیجه‌گیری	
۴۹	معماری MVC	فصل ۴
۴۹	تاریخچه‌ی MVC	
۵۰	مفهوم الگوی MVC	
۵۰	آشنایی با Domain Model	
۵۱	پیاده‌سازی معماری MVC در ASP.NET	
۵۲	مقایسه‌ی MVC با الگوهای دیگر	
۵۲	آشنایی با الگوی Smart UI	
۵۳	آشنایی با معماری Model-View	
۵۳	آشنایی با معماری سه لایه‌ی کلاسیک	
۵۴	آشنایی با اشکال مختلف الگوی MVC	
۵۴	آشنایی با الگوی Model-View-Presenter	
۵۵	آشنایی با الگوی Model-View-View Model	
۵۵	متدولوژی Domain Driven Design	
۵۶	مدل‌کردن یک Domain	
۵۶	زبان یکپارچه	
۵۷	Simplification و Aggregate	
۵۸	ایجاد Repositoryها	
۵۹	ایجاد بخش‌های تفکیک شده	
۶۰	استفاده از تزریق وابستگی (Dependency Injection)	
۶۲	مثالی از تزریق وابستگی در ASP.NET MVC	
۶۲	استفاده از Dependency Injection Container	
۶۴	شروعی برای آزمایش واحد خودکار	
۶۴	آشنایی با Unit Testing	
۶۶	استفاده از TDD و منطق Red-Green-Refactor	
۷۱	به سوی آیین TDD بشتابید!	
۷۱	آشنایی با Integration Testing	
۷۲	نتیجه‌گیری	
۷۳	قابلیت‌های کلیدی زبان	فصل ۵
۷۳	قابلیت‌های کلیدی #C	
۷۳	استفاده از Automatic Properties	
۷۵	استفاده از Object Initializer و Collection Initializer	
۷۷	استفاده از Extension Methods	
۷۸	اعمال Extension Method به یک Interface	
۸۰	ایجاد Extension Methodها برای فیلترکردن	
۸۱	استفاده از عبارتهای Lambda	
۸۲	شکل‌های دیگر عبارتهای Lambda	
۸۲	استفاده از Type Inference	
۸۳	استفاده از Anonymous Type	
۸۳	استفاده از LINQ	
۸۷	آشنایی با مفهوم کوثری‌های با تأخیر در LINQ	
۸۹	استفاده‌ی دوباره از یک کوثری با تأخیر	

۹۰	..... LINQ و اینترفیس <T>IQueryable
۹۰	..... آشنایی با سینتکس موتور Razor
۹۱	..... ایجاد پروژه
۹۱	..... ایجاد Model
۹۱	..... ایجاد Controller
۹۲	..... ایجاد View
۹۳	..... تنظیم مسیر پیش‌فرض
۹۳	..... بررسی یک View ساده در Razor
۹۳	..... کار با شیء Model
۹۴	..... استفاده از کد در Razor
۹۶	..... تعریف یک بلاک کد در Razor
۹۷	..... انتقال مقادیر به View با استفاده از شیء ViewBag
۹۸	..... کار با قالب‌ها
۹۹	..... کار بدون قالب‌ها
۱۰۰	..... نتیجه‌گیری
۱۰۱	..... فصل ۶ ابزارهای مهم برای ASP.NET MVC
۱۰۱	..... استفاده از Ninject
۱۰۳	..... ایجاد پروژه
۱۰۳	..... اضافه کردن Ninject
۱۰۴	..... شروع کار با Ninject
۱۰۵	..... ایجاد زنجیره‌ای از وابستگی‌ها
۱۰۶	..... تعیین مقادیر Property‌ها و پارامترها
۱۰۷	..... استفاده از Self-Binding
۱۰۸	..... برگشت نوع مشتق شده
۱۰۹	..... استفاده از شرط در معرفی کلاس‌ها
۱۱۰	..... استفاده از Ninject در ASP.NET MVC
۱۱۱	..... آزمایش واحد با Visual Studio
۱۱۱	..... ایجاد پروژه
۱۱۳	..... ایجاد آزمایش‌های واحد
۱۱۶	..... اجرای آزمایش‌های واحد و مواجه شدن با خطا
۱۱۷	..... پیاده‌سازی قابلیت
۱۱۸	..... استفاده از Moq
۱۱۸	..... افزودن Moq به پروژه
۱۱۸	..... ایجاد یک Mock با Moq!
۱۱۹	..... استفاده از قابلیت انتخاب متد توسط Moq
۱۱۹	..... تعیین مقدار برای پارامتر متدها توسط Moq
۱۲۰	..... برگشت یک نتیجه
۱۲۰	..... آزمایش واحد با Moq
۱۲۲	..... تأیید با Moq
۱۲۲	..... نتیجه‌گیری
۱۲۳	..... بخش دوم بررسی کامل ASP.NET MVC
۱۲۵	..... فصل ۷ نمای کلی پروژه‌های ASP.NET MVC
۱۲۵	..... کار با پروژه‌های ASP.NET MVC
۱۲۸	..... کنترلرها در قالب‌های Internet Application و Intranet Application
۱۲۹	..... آشنایی با مفهوم قراردادهای ASP.NET MVC
۱۲۹	..... قوانین نام‌گذاری کلاس‌های کنترلر
۱۲۹	..... قوانین نام‌گذاری View‌ها
۱۳۰	..... قوانین نام‌گذاری برای قالب‌ها
۱۳۰	..... دیباگ پروژه‌های ASP.NET MVC
۱۳۰	..... ایجاد پروژه
۱۳۱	..... اجرای دیباگر Visual Studio
۱۳۲	..... توقف Debugger در Breakpoint
۱۳۲	..... استفاده از Breakpoint‌ها

۱۳۴.....	توقف Debugger در زمان رخ دادن خطا
۱۳۵.....	استفاده از قابلیت Edit and Continue
۱۳۵.....	فعال سازی قابلیت Edit and Continue
۱۳۶.....	اصلاح پروژه
۱۳۶.....	Edit and Continue
۱۳۷.....	دیبگ آزمایش های واحد
۱۳۷.....	استفاده از تزریق وابستگی در کل پروژه
۱۳۹.....	نتیجه گیری
۱۴۱.....	فصل ۸ URL ها، ROUTING و AREA ها
۱۴۱.....	معرفی سیستم مسیریابی
۱۴۲.....	اسمبلی سیستم مسیریابی
۱۴۲.....	ایجاد پروژه ی مسیریابی
۱۴۳.....	آشنایی با URL Patterns
۱۴۴.....	ایجاد و معرفی یک Route ساده
۱۴۵.....	تعریف مقادیر پیش فرض
۱۴۶.....	ایجاد URL Pattern های ثابت
۱۴۷.....	حق تقدم Route ها
۱۴۸.....	تعریف Segment Variable های سفارشی
۱۴۹.....	استفاده از Segment Variable های سفارشی به عنوان پارامترهای یک متد Action
۱۵۰.....	تعریف Segment Variable های اختیاری
۱۵۱.....	تعریف مسیرهای با طول متغیر
۱۵۲.....	اولویت بندی کنترلرها به وسیله ی Namespace ها
۱۵۴.....	ایجاد قید برای Route ها
۱۵۴.....	ایجاد قید با استفاده از عبارت های باقاعده
۱۵۴.....	ایجاد قید برای یک Route بر مبنای چند مقدار
۱۵۵.....	ایجاد قید برای یک Route با استفاده از متدهای HTTP
۱۵۵.....	تعریف یک قید سفارشی
۱۵۶.....	رفتار Route ها با فایل های موجود بر روی فایل سیستم
۱۵۹.....	دور زدن سیستم مسیریابی
۱۵۹.....	ایجاد آدرس های خروجی
۱۶۰.....	چه کاری نباید انجام دهیم؟ تعریف دستی آدرس ها!
۱۶۰.....	آماده سازی پروژه
۱۶۰.....	ایجاد آدرس های خروجی در View ها
۱۶۱.....	آشنایی با نحوه ی تطبیق Route برای ایجاد آدرس خروجی
۱۶۲.....	تعیین کنترلر دلخواه در ایجاد آدرس خروجی
۱۶۲.....	پاس دادن مقادیر اضافه
۱۶۳.....	آشنایی با مفهوم «استفاده ی دوباره از Segment Variable ها»
۱۶۴.....	کار با صفت های HTML
۱۶۴.....	ایجاد آدرس های کامل برای لینک ها
۱۶۵.....	ایجاد آدرس ها (و نه لینک ها)
۱۶۵.....	ایجاد لینک ها و آدرس ها با استفاده از اطلاعات Route
۱۶۶.....	ایجاد آدرس های خروجی در متدهای Action
۱۶۶.....	ایجاد آدرس از یک Route مشخص
۱۶۷.....	نقطه ضعف استفاده از نام Route ها
۱۶۷.....	سفارشی سازی سیستم مسیریابی
۱۶۷.....	ایجاد رفتار تطبیقی سفارشی برای Route ها
۱۶۹.....	سفارشی سازی سیستم مسیریابی برای آدرس های ورودی
۱۷۰.....	سفارشی سازی سیستم مسیریابی برای ایجاد آدرس های خروجی
۱۷۱.....	ایجاد یک مدیر Route سفارشی
۱۷۲.....	کار با Area ها
۱۷۲.....	ایجاد یک Area
۱۷۴.....	کار با یک Area
۱۷۶.....	حل مشکل تداخل نام کنترلرها

۱۷۷.....	ایجاد لینک برای متدهای Action در Areaها	۱۷۷.....
۱۷۷.....	طراحی مناسب آدرس ها	۱۷۷.....
۱۷۸.....	آدرس های خود را ساده و کاربرپسند طراحی کنید	۱۷۸.....
۱۷۹.....	GET و POST: انتخاب صحیح	۱۷۹.....
۱۷۹.....	نتیجه گیری	۱۷۹.....
۱۸۱.....	فصل ۹ کنترلرها و اکشن ها	۱۸۱.....
۱۸۱.....	معرفی Controller	۱۸۱.....
۱۸۱.....	آماده سازی پروژه	۱۸۱.....
۱۸۱.....	ایجاد یک کنترلر با استفاده از اینترفیس IController	۱۸۱.....
۱۸۲.....	ایجاد یک کنترلر با اثری از کلاس Controller	۱۸۲.....
۱۸۴.....	دریافت ورودی	۱۸۴.....
۱۸۴.....	استخراج داده ها از اشیاء Context	۱۸۴.....
۱۸۶.....	استفاده از پارامترها در متد Action	۱۸۶.....
۱۸۶.....	آشنایی با نحوه ی پُرشدن پارامترهای متد Action	۱۸۶.....
۱۸۷.....	آشنایی با پارامترهای اختیاری و اجباری	۱۸۷.....
۱۸۷.....	تعیین مقدار پیش فرض برای پارامتر	۱۸۷.....
۱۸۸.....	تولید خروجی	۱۸۸.....
۱۸۹.....	آشنایی با نتایج Action	۱۸۹.....
۱۹۲.....	برگشت نتیجه در قالب HTML با ارسال یک View	۱۹۲.....
۱۹۳.....	آزمایش واحد: پردازش یک View	۱۹۳.....
۱۹۴.....	تعیین یک View با استفاده از مسیر آن	۱۹۴.....
۱۹۵.....	انتقال داده ها از یک متد Action به یک View	۱۹۵.....
۱۹۵.....	آماده سازی یک مدل برای یک View	۱۹۵.....
۱۹۶.....	آزمایش واحد: مدل برای View	۱۹۶.....
۱۹۷.....	انتقال داده ها با ViewBag	۱۹۷.....
۱۹۷.....	آزمایش واحد: ViewBag	۱۹۷.....
۱۹۸.....	انتقال داده ها با ViewData	۱۹۸.....
۱۹۸.....	آزمایش واحد: ViewData	۱۹۸.....
۱۹۹.....	هدایت کاربر به آدرسی دیگر	۱۹۹.....
۱۹۹.....	الگوی POST/REDIRECT/GET	۱۹۹.....
۱۹۹.....	هدایت کاربر به یک آدرس واقعی	۱۹۹.....
۲۰۰.....	آزمایش واحد: هدایت کاربر به یک آدرس واقعی	۲۰۰.....
۲۰۰.....	هدایت کاربر به مسیری ثبت شده در سیستم مسیریابی	۲۰۰.....
۲۰۱.....	آزمایش واحد: مسیرهای ثبت شده در سیستم مسیریابی	۲۰۱.....
۲۰۱.....	هدایت کاربر به یک متد Action	۲۰۱.....
۲۰۲.....	نگهداری داده ها در هنگام هدایت کاربر	۲۰۲.....
۲۰۳.....	برگشت داده های متنی	۲۰۳.....
۲۰۴.....	آزمایش واحد: نتایج حاصل از فراخوانی متد Content	۲۰۴.....
۲۰۴.....	برگشت داده ها با فرمت XML	۲۰۴.....
۲۰۵.....	برگشت داده ها با فرمت JSON	۲۰۵.....
۲۰۶.....	ارسال فایل ها و داده های باینری	۲۰۶.....
۲۰۶.....	ارسال یک فایل	۲۰۶.....
۲۰۸.....	ارسال آرایه ای از بایت ها	۲۰۸.....
۲۰۸.....	ارسال داده ها در قالب Stream	۲۰۸.....
۲۰۸.....	آزمایش واحد: نتایج حاصل از فراخوانی متد File	۲۰۸.....
۲۰۹.....	برگشت خطاها و کدهای HTTP	۲۰۹.....
۲۰۹.....	ارسال یک کد HTTP مشخص	۲۰۹.....
۲۰۹.....	برگشت نتیجه ی ۴۰۴	۲۰۹.....
۲۰۹.....	برگشت نتیجه ی ۴۰۱	۲۰۹.....
۲۱۰.....	آزمایش واحد: کدهای HTTP	۲۱۰.....
۲۱۰.....	ایجاد یک نتیجه ی Action سفارشی	۲۱۰.....
۲۱۲.....	نتیجه گیری	۲۱۲.....
۲۱۳.....	فصل ۱۰ فیلترها	۲۱۳.....

۲۱۳.....	استفاده از فیلترها
۲۱۴.....	Attributeها در .NET: یادآوری
۲۱۵.....	معرفی چهار نوع فیلتر
۲۱۵.....	اعمال فیلترها به کنترلرها و متدهای Action
۲۱۶.....	فیلترهای مرتبط با اعطای مجوز دسترسی به منبع
۲۱۶.....	ایجاد یک فیلتر مرتبط با اعطای مجوز دسترسی به منبع
۲۱۸.....	استفاده از فیلتر موجود مجوز دسترسی به منبع
۲۱۹.....	ایجاد منطق سفارشی برای دسترسی به منابع
۲۲۰.....	ایجاد منطق سفارشی، هنگام نداشتن مجوز دسترسی به منبع
۲۲۱.....	استفاده از فیلترهای مدیریت خطا
۲۲۱.....	ایجاد یک فیلتر مدیریت خطا
۲۲۲.....	استفاده از فیلتر موجود مدیریت خطا
۲۲۴.....	استفاده از فیلترهای Action و Result
۲۲۴.....	پیاده‌سازی متد OnActionExecuting
۲۲۵.....	پیاده‌سازی متد OnActionExecuted
۲۲۶.....	پیاده‌سازی یک فیلتر Result
۲۲۸.....	استفاده از فیلتر موجود Action و Result
۲۲۹.....	استفاده از قابلیت‌های دیگر فیلترها
۲۲۹.....	استفاده از فیلترها بدون Attributeها
۲۳۰.....	استفاده از فیلترهای Global
۲۳۱.....	ترتیب اجرای فیلترها
۲۳۴.....	استفاده از فیلترهای موجود
۲۳۴.....	استفاده از فیلتر RequireHttps
۲۳۵.....	استفاده از فیلتر OutputCache
۲۳۷.....	نتیجه‌گیری
۲۳۹.....	فصل ۱۱ سفارشی‌سازی کنترلرها
۲۳۹.....	اجزای دخیل در روند اجرای درخواست
۲۳۹.....	ایجاد یک Controller Factory
۲۴۰.....	ایجاد یک Controller Factory سفارشی
۲۴۲.....	ثبت یک Controller Factory سفارشی
۲۴۲.....	کار با Controller Factory موجود
۲۴۲.....	ایجاد حق تقدم برای Namespaceها
۲۴۳.....	سفارشی‌سازی فرایند ایجاد کنترلر در DefaultControllerFactory
۲۴۳.....	استفاده از Dependency Resolver
۲۴۵.....	استفاده از یک Controller Activator
۲۴۶.....	Override کردن متدهای کلاس DefaultControllerFactory
۲۴۶.....	ایجاد یک Action Invoker سفارشی
۲۴۸.....	استفاده از Action Invoker موجود
۲۴۹.....	استفاده از یک نام متد Action سفارشی
۲۵۰.....	استفاده از Action Method Selection
۲۵۱.....	ایجاد یک Action Method Selector سفارشی
۲۵۲.....	مکانیزم کارکرد Action Method Selector
۲۵۲.....	مدیریت متدهای Actionی که وجود ندارند
۲۵۳.....	استفاده از Action Method Selectorها برای پشتیبانی از سرویس‌های REST
۲۵۴.....	معرفی افعال HTTP به روشی دیگر
۲۵۴.....	معرفی افعال HTTP به روشی دیگر در یک فرم ASP.NET MVC
۲۵۵.....	افزایش کارایی با کنترلرهای خاص
۲۵۵.....	استفاده از کنترلرهای Sessionless
۲۵۵.....	مدیریت Sessionها از طریق IControllerFactory سفارشی
۲۵۶.....	مدیریت Sessionها با استفاده از DefaultControllerFactory
۲۵۷.....	استفاده از کنترلرهای نامتقارن
۲۵۸.....	ایجاد یک کنترلر نامتقارن
۲۶۰.....	عملیات پشت صحنه و Threadهای بلاک شده

۲۶۰	ایجاد متدهای Async و Completed
۲۶۰	شروع عملیات نامتقارن
۲۶۱	پایان عملیات نامتقارن
۲۶۲	پاس دادن مقادیر از متد Async به متد Completed
۲۶۲	مدیریت حداکثر زمان مجاز برای اجرای عملیات نامتقارن
۲۶۳	توقف عملیات نامتقارن
۲۶۴	استفاده از الگوی برنامه نویسی نامتقارن .NET
۲۶۵	چه هنگام باید از کنترلرهای نامتقارن استفاده نمود؟
۲۶۵	نتیجه گیری
۲۶۷	فصل ۱۲ VIEW ها
۲۶۷	ایجاد یک View Engine سفارشی
۲۶۹	ایجاد یک IView سفارشی
۲۶۹	ایجاد یک پیاده سازی از ایتترفیس IViewEngine
۲۷۰	معرفی یک View Engine سفارشی
۲۷۲	بهبود سرعت نمایش صفحات با حذف View Engine های اضافی
۲۷۳	استفاده از View Engine های دیگر
۲۷۳	کار با موتور Razor
۲۷۳	آشنایی با نحوه پردازش View توسط موتور Razor
۲۷۵	استفاده از الگوی DI برای View های Razor
۲۷۶	پیکربندی مکان های جستجوی View ها
۲۷۸	افزودن محتویات پویا به View های موتور Razor
۲۷۹	استفاده از Inline Code
۲۷۹	Inline Code و اصل جداسازی لایه ها
۲۸۰	معرفی Namespace به یک View
۲۸۰	استفاده از دستور using در یک View
۲۸۱	معرفی Namespace در فایل Web.config
۲۸۱	آشنایی با مفهوم کدگذاری HTML در موتور Razor
۲۸۳	استفاده از View هایی با نوع dynamic به عنوان Model
۲۸۴	استفاده از HTML Helper ها
۲۸۴	ایجاد یک Inline HTML helper
۲۸۵	ایجاد یک External HTML helper
۲۸۷	استفاده از HTML Helper های موجود
۲۸۷	ایجاد تگ form
۲۸۷	ایجاد فرم هایی که به خودشان ارسال می شوند
۲۸۸	استفاده از Input Helper ها
۲۸۹	استفاده از متدهای HTML helper با نوع Strongly Typed
۲۹۰	اضافه کردن صفت ها به تگ HTML
۲۹۰	ایجاد تگ select
۲۹۲	ایجاد لینک ها و آدرس ها
۲۹۳	استفاده از WebGrid Helper
۲۹۷	استفاده از Chart Helper
۲۹۹	استفاده از Helper های دیگر موجود
۲۹۹	استفاده از Section ها
۳۰۲	بررسی وجود Section ها (روش نخست)
۳۰۲	بررسی وجود Section ها (روش دوم)
۳۰۳	استفاده از Partial View ها
۳۰۳	ایجاد یک Partial View
۳۰۴	استفاده از Partial View های Strongly Typed
۳۰۵	استفاده از Child Action ها
۳۰۶	ایجاد یک متد Child Action
۳۰۶	فراخوانی متد Child Action
۳۰۷	نتیجه گیری
۳۰۹	فصل ۱۳ قالب های MODEL

۳۰۹	استفاده از Templated View Helpers	
۳۱۳	استفاده از CSS در HTML تولیدی	
۳۱۴	استفاده از Model Metadata	
۳۱۴	استفاده از Metadata برای کنترل ویرایش و رؤیت	
۳۱۶	مستثنا کردن یک Property از تولید کد HTML برای آن	
۳۱۶	استفاده از Metadata برای تگ <label>	
۳۱۷	استفاده از Metadata برای مقادیر	
۳۱۹	استفاده از Metadata برای انتخاب قالب نمایش	
۳۲۱	اعمال Metadata به یک کلاس Buddy	
۳۲۲	کار با Propertyهایی از نوع Complex	
۳۲۳	سفارشی‌سازی سیستم تولید کدهای HTML	
۳۲۳	ایجاد یک قالب سفارشی برای حالت ویرایش	
۳۲۶	آشنایی با ترتیب جست‌وجوی قالب	
۳۲۶	ایجاد یک قالب سفارشی برای حالت نمایش	
۳۲۷	ایجاد یک قالب عمومی	
۳۲۸	جایگزینی قالب‌های موجود	
۳۲۹	استفاده از خصیصه ViewData.TemplateInfo	
۳۲۹	توضیحی در ارتباط با فرمت داده‌ها	
۳۳۰	کار با پیشوندهای تولیدی برای تگ‌های HTML	
۳۳۰	فراهم کردن اطلاعات اضافی برای یک قالب	
۳۳۱	آشنایی با سیستم Metadata Provider	
۳۳۲	ایجاد یک Model Metadata Provider سفارشی	
۳۳۴	سفارشی‌سازی Data Annotations Model Metadata Provider	
۳۳۵	نتیجه‌گیری	
۳۳۷	MODEL BINDING	فصل ۱۴
۳۳۷	آشنایی با Model Binding	
۳۳۸	استفاده از Model Binder پیش‌فرض	
۳۳۹	Model Binding برای انواع داده‌های ساده	
۳۴۰	حساسیت Model Binding به قوانین زبان	
۳۴۰	Model Binding برای نوع‌های Complex	
۳۴۱	ایجاد کدهای HTML برای Model Binding آسان	
۳۴۲	تعیین پیشوندهای سفارشی	
۳۴۳	انتخاب Propertyهای مورد نظر برای Binding	
۳۴۴	Binding برای آرایه‌ها و مجموعه‌ها	
۳۴۴	Binding برای مجموعه‌ای از انواع داده‌های سفارشی	
۳۴۵	Binding برای مجموعه‌ها با اندیس‌های غیر ترتیبی	
۳۴۶	Binding برای نوع داده‌ی Dictionary	
۳۴۶	فراخوانی Model Binding با کدنویسی	
۳۴۷	محدود کردن فرایند Model Binding به منبعی مشخص	
۳۴۸	مدیریت خطاها در فرایند Model Binding	
۳۴۹	استفاده از Model Binding برای دریافت فایل‌های آپلودی	
۳۵۰	سفارشی‌سازی سیستم Model Binding	
۳۵۰	ایجاد یک Value Provider سفارشی	
۳۵۱	ایجاد یک Model Binder با الگوی DI	
۳۵۲	ایجاد یک Model Binder سفارشی	
۳۵۴	ایجاد Model Binder Providerها	
۳۵۵	استفاده از صفت ModelBinder	
۳۵۶	نتیجه‌گیری	
۳۵۷	MODEL VALIDATION	فصل ۱۵
۳۵۷	ایجاد پروژه	
۳۵۹	تعیین اعتبار یک مدل به شکل صریح	
۳۶۱	ایجاد ظاهر مناسب برای Check Box ها	
۳۶۱	نمایش پیغام‌های خطای مرتبط با تعیین اعتبار مقادیر	

۳۶۴.....	نمایش پیغام‌های خطای در سطح Property
۳۶۶.....	تکنیک‌های دیگر تعیین اعتبار مقادیر .....
۳۶۶.....	تعیین اعتبار مقادیر از طریق Model Binder
۳۶۹.....	تعیین قوانین تعیین اعتبار داده‌ها از طریق Metadataها
۳۷۱.....	ایجاد یک Attribute سفارشی برای تعیین اعتبار در سطح Property
۳۷۲.....	ایجاد یک Attribute سفارشی برای تعیین اعتبار در سطح مدل
۳۷۴.....	ایجاد مدل‌هایی که خود را تعیین اعتبار می‌کنند .....
۳۷۵.....	ایجاد یک Validation Provider سفارشی .....
۳۷۸.....	معرفی یک Validation Provider سفارشی .....
۳۷۸.....	تعیین اعتبار در سمت کلاینت .....
۳۷۹.....	فعال‌سازی/غیرفعال‌سازی تعیین اعتبار در سمت کلاینت .....
۳۸۱.....	آشنایی با CDN .....
۳۸۲.....	استفاده از یک CDN برای کتابخانه‌های JavaScript .....
۳۸۲.....	استفاده از قابلیت تعیین اعتبار داده‌ها در سمت کلاینت .....
۳۸۵.....	آشنایی با نحوه‌ی کارکرد فرایند تعیین اعتبار در سمت کلاینت .....
۳۸۶.....	قابلیت درونی ASP.NET MVC برای تعیین اعتبار در سمت کلاینت .....
۳۸۶.....	سفارشی‌سازی فرایند تعیین اعتبار در سمت کلاینت .....
۳۸۶.....	ایجاد مستقیم صفت‌های مرتبط با تعیین اعتبار در کدهای HTML .....
۳۸۸.....	ایجاد صفت‌هایی که از تعیین اعتبار سمت کلاینت پشتیبانی می‌کنند .....
۳۹۰.....	ایجاد قوانین تعیین اعتبار سفارشی در سمت کلاینت .....
۳۹۲.....	آشنایی با Remote Validation .....
۳۹۴.....	نتیجه‌گیری .....
۳۹۵.....	AJAX ۱۶ فصل
۳۹۵.....	استفاده از قابلیت AJAX Unobtrusive در ASP.NET MVC .....
۳۹۵.....	ایجاد پروژه .....
۳۹۷.....	فعال‌سازی/غیرفعال‌سازی AJAX Unobtrusive .....
۳۹۸.....	استفاده از فرم‌های AJAX Unobtrusive .....
۴۰۰.....	آشنایی با نحوه‌ی کارکرد قابلیت AJAX Unobtrusive .....
۴۰۰.....	ASP.NET MVC بدون AJAX Unobtrusive .....
۴۰۱.....	تنظیمات AJAX .....
۴۰۱.....	اصل «تنزل مطبوع» (Graceful Degradation) .....
۴۰۲.....	آگاه‌سازی کاربر در هنگام ایجاد یک درخواست AJAX .....
۴۰۴.....	تأیید کاربر، پیش از ارسال درخواست AJAX .....
۴۰۴.....	ایجاد لینک‌های آژاکسی .....
۴۰۶.....	اصل «تنزل مطبوع» برای لینک‌های آژاکسی .....
۴۰۷.....	کار با Callbackها در AJAX .....
۴۱۰.....	کار با JSON .....
۴۱۰.....	افزودن پشتیبانی از فرمت JSON به کنترلر .....
۴۱۲.....	پردازش داده‌های JSON در مرورگر .....
۴۱۳.....	تشخیص درخواست‌های AJAX در متد Action .....
۴۱۴.....	ارسال داده‌ها با فرمت JSON به سرور .....
۴۱۶.....	نتیجه‌گیری .....
۴۱۷.....	JQUERY ۱۷ فصل
۴۱۷.....	ایجاد پروژه .....
۴۱۹.....	ارجاع به jQuery .....
۴۲۰.....	مدیریت نسخه‌های مختلف jQuery .....
۴۲۱.....	نوشتن کدهای jQuery .....
۴۲۲.....	اجرای jQuery در یک محیط ایزوله .....
۴۲۳.....	استفاده از Firefox .....
۴۲۴.....	استفاده از Chrome .....
۴۲۵.....	مبانی jQuery .....
۴۲۶.....	آشنایی با Selectorهای jQuery .....
۴۲۷.....	نکته‌ای در ارتباط با Id هر تگ .....

۴۲۷.....	استفاده از چند Selector به طور هم‌زمان
۴۲۷.....	استفاده از Attribute Selector ها
۴۲۸.....	استفاده از فیلترها در jQuery
۴۲۹.....	استفاده از فیلترهای محتوا
۴۳۰.....	استفاده از فیلترهای فرم
۴۳۱.....	آشنایی با متدهای jQuery
۴۳۱.....	انتظار برای بارگذاری صفحه
۴۳۲.....	متدهای مرتبط با کار با CSS در jQuery
۴۳۵.....	کار با DOM
۴۳۸.....	استفاده از رویدادها در jQuery
۴۳۹.....	استفاده از جلوه‌های بصری در jQuery
۴۴۱.....	استفاده از jQuery UI
۴۴۲.....	ارجاع به کتابخانه‌ی jQuery UI
۴۴۲.....	استفاده از ابزار ThemeRoller
۴۴۳.....	ایجاد دکمه‌هایی با ظاهری زیباتر
۴۴۴.....	استفاده از کامپوننت Slider
۴۴۶.....	نتیجه‌گیری
۴۴۷.....	بخش سوم ادامه‌ی توانایی‌های پروژه‌های ASP.NET MVC
۴۴۹.....	فصل ۱۸ امنیت و آسیب‌پذیری
۴۴۹.....	تمامی ورودی‌های برنامه می‌توانند جعل شوند
۴۵۰.....	HTTP چگونه کار می‌کند؟
۴۵۰.....	یک درخواست GET ساده
۴۵۰.....	یک درخواست POST همراه با کوکی‌ها
۴۵۱.....	جعل درخواست‌های HTTP
۴۵۲.....	HTML Injection و Cross-Site Scripting
۴۵۳.....	آشنایی با حملات XSS
۴۵۴.....	کد گذاری HTML از طریق موتور Razor
۴۵۵.....	تعیین اعتبار درخواست
۴۵۶.....	غیرفعال‌سازی قابلیت تعیین اعتبار درخواست
۴۵۷.....	کدگذاری مقادیر رشته‌ای برای JavaScript
۴۵۹.....	Session Hijacking
۴۵۹.....	محافظت از طریق بررسی آدرس IP درخواست‌دهنده
۴۶۰.....	محافظت با تنظیم خصیصه‌ی HttpOnly کوکی‌ها
۴۶۰.....	حملات Cross Site Request Forgery
۴۶۱.....	حمله
۴۶۱.....	دفاع
۴۶۲.....	جلوگیری از حملات CSRF در ASP.NET MVC
۴۶۴.....	SQL Injection
۴۶۴.....	حمله
۴۶۴.....	دفاع با استفاده از کوئی‌های پارامترار
۴۶۵.....	دفاع با استفاده از ORM ها
۴۶۵.....	استفاده‌ی امن از ASP.NET MVC
۴۶۵.....	متدهای Action را سهوا در معرض دسترسی قرار ندهید
۴۶۶.....	اجازه ندهید Model Binding، مقادیر Property های حساس را تغییر دهد
۴۶۶.....	نتیجه‌گیری
۴۶۷.....	فصل ۱۹ تصدیق هویت و مجوز دسترسی به منابع
۴۶۷.....	استفاده از تصدیق هویت Windows
۴۷۰.....	استفاده از روش تصدیق هویت بر اساس فرم‌ها
۴۷۱.....	تنظیمات Forms Authentication
۴۷۳.....	مدیریت لاگین
۴۷۳.....	استفاده از Forms Authentication، بدون کوکی
۴۷۴.....	استفاده از سیستم عضویت، نقش‌ها و پروفایل‌ها
۴۷۶.....	پیکربندی و استفاده از سیستم عضویت

۴۷۶.....	پی‌کربندی SqlMembershipProvider
۴۷۷.....	استفاده از SqlMembershipProvider با SQL Server نسخه‌ی Express
۴۷۸.....	آماده‌سازی دستی SQL Server
۴۷۹.....	مدیریت سیستم عضویت
۴۷۹.....	استفاده از ابزار Web site Administration (WAT)
۴۸۰.....	استفاده از قسمت .NET Users در IIS
۴۸۲.....	ایجاد یک Provider سفارشی برای سیستم عضویت
۴۸۳.....	پی‌کربندی و استفاده از نقش‌ها
۴۸۴.....	پی‌کربندی SqlRoleProvider
۴۸۵.....	مدیریت نقش‌ها
۴۸۵.....	ایجاد یک Provider سفارشی برای سیستم نقش‌ها
۴۸۷.....	پی‌کربندی و استفاده از پروفایل‌ها
۴۸۷.....	پی‌کربندی SqlProfileProvider
۴۸۷.....	پی‌کربندی، خواندن و نوشتن داده‌های پروفایلی
۴۸۸.....	ایجاد پروفایل‌های Anonymous
۴۸۹.....	ایجاد یک Provider سفارشی برای سیستم پروفایلی
۴۹۱.....	چرا نباید مجوزهای دسترسی به منبع را بر اساس آدرس آن تعیین کنیم؟
۴۹۲.....	محدودکردن دسترسی با استفاده از آدرس‌های IP و دامنه‌ها
۴۹۲.....	خطرهای محدودکردن دسترسی با استفاده از آدرس‌های IP و دامنه‌ها
۴۹۳.....	نتیجه‌گیری
۴۹۵.....	فصل ۲۰ قرار دادن پروژه بر روی سرور
۴۹۵.....	آماده‌سازی پروژه برای انتشار
۴۹۵.....	تشخیص خطا در Viewها، پیش از انتشار پروژه
۴۹۶.....	پی‌کربندی کامپایل پویا
۴۹۷.....	انتشار پروژه بر روی سرور با استراتژی Bin Deployment
۴۹۷.....	تغییر Web.config، با توجه به حالت کامپایل
۴۹۹.....	آشنایی با ساختار تبدیلی
۵۰۰.....	قراردادن تگ‌های مربوط به پی‌کربندی
۵۰۲.....	حذف تگ‌های مربوط به پی‌کربندی
۵۰۳.....	مقداردهی و حذف صفت‌ها
۵۰۳.....	جایگزینی تگ‌ها
۵۰۴.....	استفاده از صفت Locator
۵۰۶.....	قراردادن پایگاه داده‌ی پروژه بر روی سرور
۵۰۸.....	آشنایی با میانی IIS
۵۰۸.....	آشنایی با مفهوم «وب سایت‌ها»
۵۰۹.....	آشنایی با مفهوم Virtual Directory
۵۰۹.....	آشنایی با مفهوم Application Pool
۵۰۹.....	تنظیمات Binding مختلف برای سایت‌ها
۵۱۰.....	آماده‌سازی سرور برای انتشار
۵۱۱.....	سایت خود را باید کجا مستقر کنم؟
۵۱۱.....	انتشار یک پروژه
۵۱۲.....	انتشار پروژه با کپی‌کردن فایل‌های آن
۵۱۲.....	انتشار پروژه با قابلیت Deployment Package
۵۱۲.....	ایجاد Deployment Package
۵۱۳.....	استفاده از Deployment Package
۵۱۵.....	انتشار پروژه با قابلیت One-Click Publishing
۵۱۶.....	نتیجه‌گیری
۵۱۷.....	بخش چهارم قابلیت‌های ASP.NET MVC 4
۵۱۹.....	فصل ۲۱ ASP.NET MVC 4
۵۱۹.....	تغییرات صورت گرفته در قالب پروژهی پیش‌فرض
۵۲۰.....	قابلیت Adaptive Rendering با استفاده از Media Queries در CSS
۵۲۲.....	Media Queries در CSS
۵۲۳.....	نمایش Viewها بر اساس نوع دستگاه درخواست‌کننده

انتخاب View در زمان اجرا با قابلیت DisplayModes	۵۲۳
استفاده از حالت Mobile قابلیت DisplayModes	۵۲۳
تست دستی قابلیت DisplayModes برای دستگاه‌های مختلف	۵۲۳
ایجاد DisplayMode های سفارشی	۵۲۵
خلاقیت با قابلیت DisplayModes	۵۲۶
دادن اختیار به کاربر برای تغییر DisplayMode ها	۵۲۶
ادغام و کاهش حجم فایل‌های CSS و JavaScript	۵۲۹
صفت جدید AllowAnonymous	۵۳۲
انتقال تنظیم‌های آغازین به کلاس‌های مجزا	۵۳۳
قراردادن آسان کنترلرها در پوشه‌ی دلخواه	۵۳۴
کتابخانه‌ی Knockout	۵۳۴
بهبودهای صورت گرفته در موتور Razor	۵۳۴
عبارت "~/"	۵۳۴
تفسیر خودکار عبارت "~/"	۵۳۴
توسط موتور Razor	۵۳۴
صفت‌های شرطی	۵۳۵
نتیجه‌گیری	۵۳۶
فصل ۲۲ ASP.NET WEB API	۵۳۷
Web API چیست؟	۵۳۷
چرا Web Api؟	۵۳۷
تفاوت Web API و WCF	۵۳۷
ایجاد یک پروژه‌ی Web API	۵۴۰
اضافه کردن مدل	۵۴۱
اضافه کردن Controller	۵۴۲
فراخوانی Web API از طریق مرورگر	۵۴۴
فراخوانی Web API با استفاده از کتابخانه‌ی jQuery	۵۴۶
بازیبی فهرستی از محصولات	۵۴۷
بازیبی یک محصول با استفاده از مشخصه‌ی آن	۵۴۷
اجرای پروژه	۵۴۷
آشنایی با مفهوم مسیریابی در Web API	۵۴۸
مشاهده‌ی درخواست ارسالی و پاسخ دریافتی	۵۴۹
مدیریت کدهای وضعیت در Web API	۵۵۰
بازیبی رکورد	۵۵۰
ایجاد رکورد	۵۵۱
آپدیت رکورد	۵۵۱
حذف یک رکورد	۵۵۲
نتیجه‌گیری	۵۵۲

درباره‌ی نویسنده

بهروز راد با بیش از ۱۲ سال تجربه‌ی برنامه‌نویسی با تمرکز بر بستر وب، خالق کتاب‌های "مرجع کامل Regular Expressions"، "مرجع کامل CSS" و "مرجع کامل Entity Framework" است. او در حال حاضر به عنوان عضو تیم زیرساخت در شرکتی که دارای بالاترین رتبه در تمامی زمینه‌ها توسط شورای عالی انفورماتیک است، بر روی توسعه و نگهداری زیرساختی مبتنی بر ASP.NET MVC مشغول به کار است. وی از نسخه‌های ابتدایی ASP.NET MVC با آن آشنا بوده و کار می‌کرده است و علاقه‌ی بسیاری به تکنولوژی‌های مرتبط با توسعه‌ی وب دارد. او در اوقات فراغت خود، به توسعه‌ی پروژه‌های شخصی، تدریس و تماشای فیلم می‌پردازد.

پیش‌گفتار

این روزها نقش وب به عنوان بستری با اهمیت برای انجام فعالیت‌های آنلاین، مانند به اشتراک‌گذاری منابع، تجارت، حضور در شبکه‌های اجتماعی و بسیاری اعمال دیگر بر هیچ‌کس پوشیده نیست. رشد و سرعت پیشرفت اینترنت به حدی است که باعث می‌شود روزانه ابزارهای مختلفی برای تسهیل در ایجاد بسترهای لازم برای توسعه‌ی برنامه‌های مبتنی بر وب خلق شوند. مایکروسافت به عنوان یکی از بزرگ‌ترین و مطرح‌ترین شرکت‌ها در تولید و ایجاد بسترهای مورد نیاز برای توسعه‌گران، با توجه مطلوب به نقش پُر رنگ وب، شرکتی پیشتاز در ارائه‌ی ابزارها و بسترهای لازم برای تولید برنامه‌های مبتنی بر وب است. ASP.NET MVC، جدیدترین فریمورکی است که با توجه کامل به امکان استفاده از جدیدترین استانداردهای وب، قابلیت سفارشی‌سازی، و مفاهیم واقعی پروتکل HTTP، توسط مایکروسافت عرضه شده است و هر روز بیش از پیش مورد توجه قرار می‌گیرد. در این کتاب سعی شده است تا خواننده با همه‌ی ابعاد این فریمورک آشنا شده و در پایان بتواند به عنوان یک متخصص ASP.NET MVC شناخته شود. تمام سعی من بر این بوده است که مفاهیم، چه آنها که ترجمه بوده‌اند و چه آنها که توسط اینجانب نوشته شده‌اند، در قالبی قابل درک و ملموس ارائه شوند و جای ابهامی برای شما خواننده‌ی گرامی باقی نماند. با این وجود، با توجه به حجم کار و از آنجا که هیچ نوشته‌ای بدون اشکال و بحث نیست، دوستان گرامی می‌توانند نظرات خود را مستقیماً با اینجانب از طریق ایمیل behrouz.rad@gmail.com در میان بگذارند. در پایان، از همه‌ی کسانی که به من یاد دادند چگونه یاد بگیرم و چگونه یاد بدهم سپاسگزاری می‌کنم.

با آرزوی بهترین‌ها...

بهروز راد

تابستان ۹۱

بخش نخست

معرفی ASP.NET MVC

ASP.NET MVC، مسیری کاملاً متفاوت برای توسعه‌گران وبی است که از بسترهایی که توسط مایکروسافت برای خلق صفحات مبتنی بر وب ایجاد شده است، استفاده می‌کنند. معماری منحصر به فرد، استفاده‌ی آسان از الگوهای طراحی (Design Patterns)، قابلیت تست برنامه و عدم پنهان‌سازی عملیاتی که در پشت صحنه برای پردازش و تولید صفحه‌ی وب انجام می‌پذیرد، همه و همه، ASP.NET MVC را به عنوان یک تکنولوژی جالب و جذاب در کانون توجه توسعه‌گران وب قرار داده است.

در بخش نخست این کتاب با مفهوم معماری ASP.NET MVC و قابلیت‌های برجسته‌ی آن آشنا می‌شوید.

فصل ۱

ایده‌ی اصلی

ASP.NET MVC بستری برای ایجاد برنامه‌های مبتنی بر وب است که توسط مایکروسافت ارائه شده و از کارایی و نظم موجود در معماری MVC (Model View Controller) و آخرین نظرات و تکنیک‌های موجود در تفکر Agile بهره می‌برد.

مجموعه‌ای از ارزش‌ها و اصول، برای توسعه‌ی نرم‌افزارهای کارا توسط تیم‌های خود سازماندهی می‌باشد. ارزش‌ها و اصول Agile در سال ۲۰۰۱ به وسیله ۱۷ نفر از استادان معتبر جهانی صنعت توسعه‌ی نرم‌افزار، در بیانیه‌ای با نام بیانیه‌ی «توسعه‌ی چابک» تنظیم و ارائه گردید. اساس و هدف این اصول و ارزش‌ها، ارائه‌ی نرم‌افزار و یا محصول کارا به مشتری می‌باشد.

ASP.NET MVC می‌تواند جایگزینی کامل برای ASP.NET Web Forms باشد و مزایای بسیاری را برای توسعه‌دهندگان وب به ارمغان آورده است. در این فصل در مورد هدف مایکروسافت از تولید ASP.NET MVC و مقایسه‌ی آن با تکنولوژی‌های پیشین و جانشین آن خواهیم پرداخت.

تاریخچه‌ی مختصری از توسعه‌ی برنامه‌های مبتنی بر وب

برای درک قابلیت‌های ممتاز و اهداف طراحی ASP.NET MVC، ارزش خواهد داشت تا کمی در مورد تاریخچه‌ی توسعه‌ی برنامه‌های مبتنی بر وب صحبت کنیم. از گذشته تاکنون، تکنولوژی‌های توسعه‌ی وب مایکروسافت، قدرتمندتر و متأسفانه پیچیده‌تر شده‌اند. در جدول ۱-۱ این تکنولوژی‌ها را مشاهده می‌کنید. هر یک از آنها برای رفع نواقصی که در تکنولوژی قبلی وجود داشت ایجاد شدند.

جدول ۱-۱: تکنولوژی‌های توسعه‌ی وب مایکروسافت از ابتدا تاکنون

بازه‌ی انتشار	نام تکنولوژی	مزایا	معایب
دوران دایناسورها!	Common Gateway Interface (CGI)	<ul style="list-style-type: none"> • آسان • انعطاف‌پذیر • تنها گزینه در زمان خودش	برنامه‌ای است که خارج از وب سرور اجرا می‌شود و به ازای هر درخواست، پروسس جداگانه‌ای را ایجاد می‌کند که باعث مصرف بیش از حد منابع سیستم عامل می‌شود.
زمانی که انسان با فلز آشنا شد!	Microsoft Internet Database Connector (IDC)	در وب سرور اجرا می‌شود	فقط واسطه‌ای است که اجازه‌ی انجام دستورات متداول SQL بر روی داده‌های پایگاه داده را می‌دهد. فرمت‌دهی داده‌ها به قالب HTML نیز با این تکنولوژی انجام می‌پذیرد
1996	Active Server Pages (ASP)	چند منظوره	<ul style="list-style-type: none"> • کامپایل و تفسیر دستورات در زمان اجرا • کدهای در هم آمیخته (اسپاگتی)

بازهی انتشار	نام تکنولوژی	مزایا	معایب
2002-2003	ASP.NET Web Forms 1.0/1.1	<ul style="list-style-type: none"> • کدهای کامپایل شده • کنترل‌هایی که وضعیت خود را نگه می‌دارند • امکانات زیاد و زیرساخت قدرتمند • دیدگاه جدیدی از برنامه‌نویسی شیء‌گرا 	<ul style="list-style-type: none"> • مصرف زیاد پهنای باند • کدهای HTML غیر بهینه • سخت بودن تست کدها
2005	ASP.NET Web Forms 2.0	---	---
2007	ASP.NET AJAX	---	---
2008	ASP.NET Web Forms 3.5	---	---
2009	ASP.NET MVC 1.0	---	---
2010	<ul style="list-style-type: none"> • ASP.NET MVC 2.0 • ASP.NET Web Forms 4.0 	---	---
2011	ASP.NET MVC 3.0	---	---
2012	<ul style="list-style-type: none"> • ASP.NET MVC 4.0 • ASP.NET Web Forms 4.5 	---	---

ASP.NET Web Forms

زمانی که در سال ۲۰۰۲، ASP.NET Web Forms معرفی شد، دیدی که نسبت به توسعه‌ی برنامه‌های مبتنی بر وب وجود داشت کاملاً تغییر کرد و متحول شد. در شکل ۱-۱، دیدگاه مایکروسافت از ASP.NET Web Forms را مشاهده می‌کنید.

شکل ۱-۱: دیدگاه مایکروسافت از ASP.NET Web Forms

در ASP.NET Web Forms، تلاش میکروسافت، مخفی‌سازی جزئیات پروتکل HTTP (که در ذات خود، وضعیت درخواست‌ها را نگهداری نمی‌کند) و HTML (که در آن زمان، توسعه‌گران، آشنایی زیادی با آن نداشتند) بود. این مخفی‌سازی، با تلاش برای ایجاد ظاهر صفحات وب از طریق ایجاد تعدادی کنترل با ساختاری سلسله‌مراتبی انجام شد. هر کنترل، وظیفه‌ی حفظ حالت خود را در میان ارسال درخواست به سمت سرور و دریافت پاسخ، با استفاده از قابلیت‌های View State بر عهده داشت. نحوه‌ی تولید کدهای HTML برای ایجاد ظاهر کنترل، از پیش تعریف شده بود و رویدادهای سمت کلاینت و سرور (همانند کلیک بر روی یک دکمه) نیز در موقع لزوم فراخوانی می‌شدند. در این حالت، ASP.NET Web Forms، تبدیل به پوششی می‌شود که سعی در ارائه‌ی محیطی همانند یک محیط کلاسیک تولید برنامه‌های Win App برای وب دارد.

هدف از تولید برنامه‌های ASP.NET Web Forms در آغاز این بود که توسعه‌گر، تجربه‌ای همانند تجربه‌ی تولید یک برنامه‌ی مبتنی بر ویندوز را داشته باشد، با جزئیات سطح پایین درخواست‌ها و پاسخ‌های پروتکل HTTP سر و کار نداشته باشد و محیطی با حفظ خودکار وضعیت کامل کنترل‌ها را تجربه کند. با ASP.NET Web Forms نیازی نیست تا از فاقد وضعیت بودن ذاتی صفحات وب و کنترل‌های آنها نگرانی داشته باشید. فقط کافی است تا کنترل‌ها را از جعبه‌ابزار بکشید و بر روی محیط طراحی رها سازید. بسیاری از کارها در سمت سرور به طور خودکار انجام می‌شود.

مشکلات ASP.NET Web Forms چیست؟

ایده‌ی اولیه‌ی ایجاد ASP.NET Web Forms خوب بود اما در حقیقت باعث پیچیدگی‌های بیشتری می‌شد. استفاده از ASP.NET Web Forms در پروژه‌های واقعی، رفته رفته برخی مشکلات آن را نمایان کرد:

حجم View State: مکانیزم واقعی برای نگهداری وضعیت صفحه در حین رد و بدل شدن درخواست و پاسخ بین کلاینت و سرور، یک فیلد مخفی در صفحه است که به آن View State گفته می‌شود. حجم این فیلد می‌تواند گاهی به چندین کیلوبایت برسد. این حجم، موجب هدر رفتن پهنای باند و کاهش سرعت بارگذاری صفحات می‌گردد.

چرخه‌ی حیات صفحه: روال‌های بسیاری در تولید صفحه‌ی وب از زمان ارسال درخواست تا هنگام دریافت پاسخ اجرا می‌شوند. این روال‌ها باعث کاهش سرعت اجرای صفحات شده و کدنویسی آنها نیز در صورتی که نیاز به استفاده از این روال‌ها باشد مشکل است.

برداشت اشتباه از جداسازی لایه‌ها: مدل Code Behind که در ASP.NET برای جداسازی کدهای برنامه از کدهای HTML استفاده می‌شود، نخست ممکن است به نظر برسد که منطق برنامه را از لایه‌ی نمایش جدا می‌کند؛ اما به‌راستی باعث ادغام کدهای لایه‌ی نمایش (سر و کار داشتن با کنترل‌های صفحه در Code Behind) با منطق برنامه (بازیابی داده‌ها و انجام اعمالی بر روی آنها) می‌شود. نتیجه‌ی پایانی می‌تواند برنامه‌ای شکننده و پیچیده باشد.

کنترل محدود بر خروجی HTML: خروجی کنترل‌های سمت سرور، کدهای HTML است؛ اما این کدها لزوماً آن HTMLی که مد نظر شما است نخواهند بود. پیش از ASP.NET Web Forms 4.0، خروجی کنترل‌های سمت سرور، با استانداردهای وب، فاصله‌ی زیادی داشت و استفاده از CSS برای فرمت‌دهی به آنها مشکل بود. این کنترل‌ها، داده‌های غیر قابل پیش‌بینی و نامأنوسی تولید می‌کردند که موجب می‌شد ارجاع به آنها از طریق JavaScript سخت باشد. این مشکلات در ASP.NET Web Forms 4.0 کاهش پیدا کرد؛ اما همچنان به‌دست آوردن خروجی HTML دلخواه به‌طور کامل میسر نیست.

مخفی‌سازی بسیار: بسیاری از جزئیات پروتکل HTTP و HTML خروجی، پنهان شده است و در برخی موارد نیاز به انجام مهندسی معکوس برای آگاهی از جزئیات پشت صحنه و انجام رفتار دلخواه است. این حجم پنهان‌سازی برای توسعه‌گران وب حرفه‌ای، ملال‌آور است.

قابلیت تست پذیری پایین: سازندگان ASP.NET Web Forms، پیش‌بینی نکرده بودند که تست برنامه‌ها که از آن با عنوان TDD (Test Driven Development) یا توسعه‌ی تست محور یاد می‌شود، به بخش مهمی از صنعت تولید نرم‌افزار تبدیل می‌شود. پس تعجبی ندارد که معماری به هم پیچیده‌ای که توسط آنها تولید شده است، برای انجام آزمون‌های واحد (Unit Testing) مناسب نیست.

ASP.NET Web Forms به حرکت خود در طی سالیان ادامه داده است. ASP.NET Web Forms 2.0، قابلیت‌های بسیاری نسبت به نسخه‌ی پیشین خود معرفی کرد که تا ۷۰٪ باعث کاهش کدنویسی می‌شد. در سال ۲۰۰۷ که تب AJAX و Web 2.0 فراگیر شده بود، مایکروسافت، AJAX و AJAX Control Toolkit را معرفی کرد که حاوی ۴۰ کنترل برای غنی‌سازی صفحات وب و استفاده از امکانات AJAX در سمت کلاینت بود. جدیدترین نسخه‌ی ASP.NET Web Forms که در زمان نوشتن این کتاب، نسخه‌ی ۴ آن موجود است، خروجی استانداردتر و سازگارتر با قوانین HTML را ارائه داد اما همچنان برخی محدودیت‌ها در این بین وجود دارد.

جایگاه توسعه‌ی وب در زمان حال

هم‌اکنون، وب از جهات مختلفی، رشد و جهش بسیار خوبی داشته است. سوای از AJAX، تکنولوژی‌های دیگری که در این عرصه مهم هستند را در ادامه، بررسی می‌کنیم.

استانداردهای وب و REST

در سال‌های اخیر، تمایل برای پذیرش استانداردهای وب افزایش پیدا کرده است. با توجه به ورود مرورگرهای جدید به بازار مرورگرها، رشد شبکه‌های اجتماعی و فراگیر شدن بیش از پیش اینترنت و دستگاه‌های ارتباطی، لزوم ایجاد خروجی مناسب که بر روی تمامی دستگاه‌ها (کامپیوترهای شخصی، تبلت‌ها، گوشی‌های تلفن همراه و ...) به‌درستی نمایش داده شود به عنوان عامل برتری یک سایت و افزایش سهم او در بازار مورد رقابت و از خواسته‌های کارفرمایان و از دغدغه‌های اصلی توسعه‌گران وب امروزی است. ارائه‌دهندگان بسترهای نرم‌افزاری تحت وب، به خوبی با این موارد آشنا هستند و سعی می‌کنند با ارائه‌ی بسترهای لازم و با توجه به استانداردها و نیازهای امروزی، ابزارهای مورد نیاز را برای تولید یک پروژه‌ی قدرتمند تحت وب توسط توسعه‌گران ارائه کنند.

REST (Representational State Transfer)، امروزه به عنوان معماری قابل توجه برای برقراری ارتباط میان برنامه‌های مختلف، در مقابل SOA (Service Oriented Architecture) یا معماری سرویس‌گرا مطرح است. در REST، منابع یک برنامه از طریق آدرس‌های وب، و عملیاتی که باید بر روی آنها انجام شود از طریق متدهای HTTP، توصیف و عرضه می‌شود. برای نمونه، با استفاده از متد PUT می‌توان محصولی جدید را به آدرسی همچون `http://www.example.com/Products` ارسال، یا همگی مشتری‌هایی با نام Behrouz را با استفاده از متد DELETE از طریق آدرس `http://www.example.com/Customers/Behrouz` حذف کرد. برنامه‌های تحت وب امروزی، داده‌ها را فقط در قالب HTML ارسال نمی‌کنند؛ بلکه از فرمت‌های دیگری همچون JSON و XML نیز در مواقع لزوم برای ارتباط با تکنولوژی‌های دیگری همچون AJAX و Silverlight استفاده می‌کنند. این برقراری ارتباط، ذاتاً می‌تواند با استفاده از REST انجام شود اما نیاز به مکانیزمی برای پیاده‌سازی آن از طریق HTTP و آدرس‌های اینترنتی است که این کار به آسانی با ASP.NET Web Forms قابل انجام نیست.

Agile و توسعه‌ی تست محور

این فقط وب نیست که در دهه‌ی جاری حرکتی رو به جلو داشته است، بلکه توسعه‌ی نرم‌افزار نیز به سمت روش Agile پیش رفته است. روش Agile، از یک سری ارزش‌ها و اصول به منظور تولید نرم‌افزارهای با کیفیت استفاده می‌کند و بدین منظور از تعدادی نرم‌افزار نیز که معمولاً متن‌باز هستند بهره می‌برد.

TDD یا توسعه‌ی تست محور و آخرین شکل آن که با نام BDD (Behavior Driven Development) یا توسعه‌ی رفتار محور) شناخته می‌شود، دو نمونه از روش‌هایی هستند که در تفکر Agile استفاده می‌شوند. ایده‌ای که در پشت TDD و BDD نهفته است، ابتدا طراحی نرم‌افزار با توصیف رفتارهای مورد نظر آن است. به این توصیف‌ها، "تست" می‌گویند. در این حالت، در هر زمان می‌توان پایداری و صحیح بودن رفتار قسمت‌های مختلف برنامه را با اجرای تست‌ها بررسی کرد. ابزارهای زیادی برای پیاده‌سازی TDD در .NET وجود دارند اما این ابزارها به خوبی با ASP.NET Web Forms سازگار نیستند:

- ابزارهای آزمایش واحد (Unit testing tools) اجازه می‌دهند تا درستی رفتار کلاس‌ها و متدها را به صورت مجزا بررسی کنید. اما این بررسی تنها در حالتی مؤثر خواهد بود که اصل جداسازی لایه‌ها به خوبی در برنامه رعایت شده باشد؛ بدین ترتیب، هر تست می‌تواند به صورت مجزا و مستقل و بدون نیاز به وابستگی بیهوده به اجزای دیگر کلاس اجرا شود. متأسفانه تعداد کمی از برنامه‌هایی که با ASP.NET Web Forms ایجاد می‌شوند می‌توانند بدین طریق تست شوند. دلیل این عدم تست‌پذیری به خاطر معماری خاص ASP.NET Web Forms است که بسیاری از برنامه‌نویس‌ها را مجاب کرده است تا منطق برنامه را در رویدادهای فرم یا کنترل‌ها پیاده‌سازی کنند یا حتی از کنترل‌هایی استفاده کنند که مستقیماً کوئری را بر روی پایگاه داده اجرا می‌کنند. این به هم پیوستگی، مرگ TDD را رقم خواهد زد!
- ابزارهای خودکارسازی محیط کاربری (UI automation tools)، اجازه‌ی شبیه‌سازی رفتارهای کاربر را در هنگام کار با برنامه می‌دهند. در تئوری، این ابزارها می‌توانند با ASP.NET Web Forms استفاده شوند اما در صورتی که کوچک‌ترین تغییری در ساختار صفحه صورت گرفت، این ابزارها نمی‌توانند وظیفه‌ی خود را انجام دهند. در صورتی که دقت نکنید، Id کنترل‌ها و HTML تولیدی آنها در ASP.NET Web Forms با هر تغییری که در ساختار کنترل‌های صفحه می‌دهید ممکن است تغییر کنند و موجب بیهوده بودن تست‌هایی شوند که با ابزارهای خودکارسازی محیط کاربری انجام می‌پذیرند.

افرادی که به فرهنگ نرم‌افزاری متن‌باز علاقه دارند یا افراد و گروه‌های مستقل تولید نرم‌افزار که کیفیت محصولات نرم‌افزاری برای آنها با اهمیت است، ابزارهای متفاوتی را در بستر .NET به منظور افزایش کیفیت و قابلیت اطمینان نرم‌افزارها تولید کرده‌اند. ابزارهایی همانند برنامه‌های آزمایش واحد مثل NUnit و xUnit، فریمورک‌های mock مثل Moq و Rhino Mocks، فریمورک‌های واگذاری مسئولیت (Inversion of Control) مانند Ninject و Autofac، ابزارهای کنترل یکپارچه‌ی کیفیت نرم‌افزار که با عنوان Continuous Integration شناخته می‌شوند مانند Cruise Control و TeamCity، ابزارهای ORM مانند NHibernate، Subsonic و Entity Framework و همانند آنها از این قبیل هستند. آقای David Larabee، در ماه آوریل سال ۲۰۰۷، چنین ابزارهایی را، که در جامعه‌ی برنامه‌نویسان .NET به منظور افزایش کیفیت و ابداع روش‌های جدید برای افزایش بهره‌وری کار تولید می‌شوند (و دیگر تفکرات این چنینی را)، ALT.NET نامید. هر سال، کنفرانسی نیز با همین نام برگزار می‌شود. در آدرس زیر، مقاله‌ی کاملی در مورد ALT.NET وجود دارد:

<http://msdn.microsoft.com/en-us/magazine/cc337902.aspx>

ASP.NET Web Forms، به خاطر معماری یکپارچه‌ی خود نمی‌تواند به خوبی با چنین ابزارها و تکنیک‌هایی تعامل پیدا کند؛ بنابراین از دید افرادی که قصد استفاده از چنین ابزارهایی در پروژه‌های خود دارند، ASP.NET Web Forms تکنولوژی مناسبی نیست.

نوشتن آزمون واحد برای کلاس‌هایی که با یک سری از الگوریتم‌ها، مسائل ریاضی و امثال آن سر و کار دارند، ساده است. عموماً این نوع کلاس‌ها، وابستگی خارجی آنچنانی ندارند؛ اما در عمل، کلاس‌های ما ممکن است وابستگی‌های خارجی بسیاری پیدا کنند؛ برای نمونه، کار با پایگاه داده، اتصال به یک وب سرویس، دریافت فایل از اینترنت، خواندن اطلاعات از انواع فایل‌ها و غیره.

مطابق اصول آزمایشات واحد، یک آزمون واحد خوب باید ایزوله باشد. نباید به مرزهای سیستم‌های دیگر وارد شده و کارکرد سیستم‌های خارج از کلاس را بررسی کند.

این مثال ساده را در نظر بگیرید:

فرض کنید برنامه‌ی شما قرار است از یک وب سرویس، فهرستی از آدرس‌های IP یک کشور خاص را دریافت کند و در یک پایگاه داده‌ی محلی آنها را ذخیره نماید. به صورت متداول، این کلاس باید اتصالی را به وب سرویس گشوده و اطلاعات را دریافت کند و همچنین آنها را خارج از مرز کلاس در یک پایگاه داده ثبت کند. نوشتن آزمون واحد برای این کلاس، مطابق اصول مربوط، ممکن نیست. اگر کلاس آزمون واحد آن را تهیه نمایید، این آزمون، integration test نام خواهد گرفت زیرا باید از مرزهای سیستم عبور نماید.

همچنین یک آزمون واحد باید تا حد ممکن سریع باشد تا برنامه‌نویس از انجام آن بر روی یک پروژه‌ی بزرگ منصرف نگردد و ایجاد این اتصالات در خارج از سیستم، بیشتر سبب کندی کار خواهند شد. ابزارهایی که انجام چنین تست‌هایی را آسان می‌سازند، mock frameworks (چهارچوب‌های تقلید) نام دارند.

Ruby on Rails

در سال ۲۰۰۴، Ruby on Rails که پروژه‌ای متن باز بود، مورد توجه بسیاری از توسعه‌گران وب قرار گرفت و قواعد تولید برنامه‌های مبتنی بر وب را تغییر داد. Ruby on Rails، مفاهیم جالب و قابل توجهی را که امروزه ASP.NET MVC از آنها الهام گرفته است معرفی نمود و موجب شد تا بسترهای تولید برنامه‌های وب در آن زمان، در مقابل آن حرفی برای گفتن نداشته باشند.

Ruby on Rails (یا به بیان عامیانه‌ی آن، Rails)، از معماری MVC بهره می‌برد. استفاده از معماری MVC و تعامل زیبا با پروتکل HTTP و نه تقابل با آن، و معرفی مفهوم Convention over Configuration (قرارداد بر پیکربندی ارجحیت دارد) و شامل کردن یک ابزار ORM در درون خود، باعث محبوبیت بسیار Rails شد.

Rails نشان داد که استانداردهای وب و معماری REST می‌توانند به آسانی پیاده‌سازی شوند و همچنین توسعه‌ی مبتنی بر تفکر Agile و TDD نیز زمانی می‌توانند به خوبی پاسخگو باشند که بستر استفاده از آنها در محیط توسعه فراهم باشد.

Sinatra

Rails به سرعت طرفداران زیادی پیدا کرد اما زمان زیادی طول نکشید که فریمورک‌های مختلفی بر اساس معماری Ruby عرضه شدند. Sinatra یکی از آنها بود که در سال ۲۰۰۷ معرفی شد.

در آدرس زیر می‌توانید فهرستی از فریمورک‌های توسعه‌ی وب را ببینید:

http://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_Web_application_frameworks

Node.js

یکی دیگر از موارد مهمی که هر روز بیش از پیش به آن اهمیت داده می‌شود و نقش پُر رنگ‌تری در توسعه‌ی برنامه‌های مبتنی بر وب پیدا می‌کند، زبان برنامه‌نویسی JavaScript است. اهمیت AJAX به ما اهمیت JavaScript را می‌آموزد و jQuery قدرت JavaScript را نمایش می‌دهد. جنگ مرورگرها برای ارائه‌ی موتور پردازش سریع‌تر برای JavaScript نشان از توجه و اهمیت ویژه‌ای است که وب به آن نشان می‌دهد. موتور متن‌باز V8 مرورگر Chrome شرکت Google که هم‌اکنون سریع‌ترین موتور JavaScript است، نمونه‌ای از این دست است. برای مشاهده‌ی سرعت موتور JavaScript مرورگرهای مختلف می‌توانید از آدرس زیر استفاده کنید:

<http://www.arenefastyet.com>

JavaScript به خودی خود به‌عنوان راه حلی برای اجرای سناریوها در سمت کلاینت شناخته شده است. Node.js، راه حلی است برای اجرای آن در سمت سرور! امروزه از JavaScript می‌توان برای کوئری گرفتن از پایگاه‌های داده‌ی غیر ارتباطی مانند CouchDB و MongoDB استفاده کرد و یا به‌عنوان یک راه حل چند منظوره برای اجرای دستورات در سمت سرور به وسیله‌ی Node.js بهره‌برد.

Node.js در سال ۲۰۰۹ معرفی شد و به سرعت مورد توجه قرار گرفت و با خود دو نوآوری را به ارمغان آورد:

- **استفاده از JavaScript:** توسعه‌گران، تنها نیازمند استفاده از یک زبان (JavaScript) برای انجام اعمال در سمت کلاینت، سرور و حتی کوئری گرفتن از پایگاه داده‌ای مانند CouchDB هستند.
- **اعمال کاملاً نامتقارن:** متدهایی که در کتابخانه‌ی Node.js وجود دارند، همگی به صورت نامتقارن اجرا می‌شوند؛ بنابراین، نیاز به انتظار برای پایان یافتن یک عملیات و سپس شروع یک عملیات جدید نیست. متدها پارامتری با نام callback دارند که متدی را به‌عنوان ورودی می‌پذیرد و پس از پایان عملیات، این متد به طور خودکار فراخوانی می‌شود. در این حالت، منابع سیستم به طور بهینه مصرف شده و می‌توان به تعداد زیادی درخواست همزمان، با موفقیت پاسخ داد. برخی بسترهای دیگر تنها تا ۱۰۰ درخواست به ازای هر CPU را پاسخگو هستند.

ASP.NET MVC از مفهومی با نام Asynchronous Controllers پشتیبانی می‌کند (با این مفهوم در فصل ۱۱ آشنا خواهید شد) که عملیات را به صورت نامتقارن اجرا و موجب افزایش توان پاسخ‌دهی CPUها به درخواست‌ها می‌شود. همچنین ASP.NET MVC به خوبی با کدهای JavaScriptی که در مرورگر اجرا می‌شوند تعامل دارد و زیرساخت‌های مناسبی را بدین منظور ارائه می‌دهد. با قابلیت‌های JavaScript در ASP.NET MVC در فصل‌های ۱۵، ۱۶ و ۱۷ آشنا خواهید شد.

مزایای اصلی ASP.NET MVC

ASP.NET Web Forms، یک محصول تجاری خوب است اما همان طور که گفته شد، دنیای توسعه‌ی وب تغییر کرده است و نیازهای متفاوتی را طلب می‌کند. هر چند که مایکروسافت تلاش‌های خوبی را برای بهبود قابلیت‌های ASP.NET Web Forms با نیاز روز توسعه‌گران به کار برده است اما این تلاش‌ها به دلیل معماری نامناسب اولیه‌ی آن، چندان موفق نبوده است.

در ماه اکتبر سال ۲۰۰۷، در کنفرانس ALT.NET که در شهر Austin ایالت Texas آمریکا برگزار شد، آقای Scott Guthrie که رهبری چندین تیم مرتبط با توسعه‌ی تکنولوژی‌های مرتبط با .NET را در مایکروسافت بر عهده دارد، ASP.NET MVC را معرفی کرد. تلاش مایکروسافت برای پاسخگویی به تکنولوژی‌های جذابی همانند Rails و نقدهایی بود که در مورد ASP.NET Web Forms مطرح می‌شد. در ادامه در مورد دلایل فائق آمدن این تکنولوژی بر محدودیت‌های ASP.NET Web Forms خواهید خواند.

معماری MVC

نکته‌ی مهمی که باید به آن توجه داشت، تفاوت بین الگوی MVC و فریمورک ASP.NET MVC است. الگوی MVC، جدید نیست. طرح اولیه‌ی MVC در سال ۱۹۷۳ در مرکز تحقیقات صنعتی Oslo در کشور نروژ توسط پروفسور Trygve Reenskaug ایجاد شد. نام نخستین آن، Thing Model View Editor بود. نام آن سپس به Model View Controller یا به اختصار، MVC تغییر و در سال ۱۹۷۸ در زبان SmallTalk در شرکت Xerox PARC رسماً استفاده شد و امروزه به دلایل زیر به‌عنوان یک معماری محبوب برای طراحی برنامه‌های مبتنی بر وب مورد توجه است:

- نحوه‌ی تعامل کاربر با یک برنامه‌ی مبتنی بر معماری MVC، بسیار ساده است. کاربر، عملی را انجام می‌دهد و برنامه در پاسخ به کاربر، داده‌هایی را به سمت فرم برنامه ارسال و فرم را با این داده‌ها آپدیت و این چرخه ادامه پیدا می‌کند.

این فرایند، یک روش بسیار مناسب برای برنامه‌های مبتنی بر وب است که نحوه‌ی تعامل کاربر با برنامه را به شکل تعدادی درخواست و پاسخ ساده‌ی پروتکل HTTP در می‌آورد.

- برنامه‌های مبتنی بر وب، ناگزیر به استفاده از تکنولوژی‌های مختلفی همچون پایگاه‌های داده، HTML، کدهای سمت سرور و همانند آن هستند که معمولاً این تکنولوژی‌ها توسط برنامه‌نویسان در لایه‌های مختلفی قرار می‌گیرند. الگوهایی که می‌توان از آنها برای لایه‌بندی این تکنولوژی‌ها استفاده کرد، ذاتاً در مفاهیم موجود در MVC وجود دارند.

ASP.NET MVC از الگوی MVC استفاده می‌کند و به خوبی، مفهوم جداسازی لایه‌ها را ارائه می‌دهد. در حقیقت، ASP.NET MVC شکل مدرن‌تری از الگوی MVC را پیاده‌سازی کرده است تا برای برنامه‌های مبتنی بر وب مناسب باشد. در مورد معماری MVC در فصل ۴ بیشتر می‌خوانید.

ASP.NET MVC یک رقیب جدی برای Ruby on Rails و بسترهای مشابه به حساب می‌آید و الگوی MVC را به یکی از قابلیت‌های محبوب دنیای NET تبدیل کرده است. توسعه‌گرانی که Rails و ASP.NET MVC را تجربه کرده‌اند معتقدند که ASP.NET MVC، حرف‌ها و توانایی‌های بسیار بیشتری نسبت به Rails ارائه می‌دهد.

توسعه‌پذیری

کامپیوتر شما از اجزای مستقلی تشکیل شده است که این اجزا بر اساس استانداردی مشخص با یکدیگر تعامل دارند. می‌توانید به راحتی کارت گرافیک یا هارد دیسک را جدا کرده و آنها را با نوع دیگری کارت گرافیک یا هارد دیسک تعویض کنید. ASP.NET MVC نیز به همین شکل است و از تعدادی اجزای مستقل از هم مانند سیستم Routing، View Engine، Controller Factory و همانند آنها تشکیل شده است که می‌توان آنها را با پیاده‌سازی دلخواه خود تعویض کرد.

ASP.NET MVC برای تعویض هر یک از اجزای خود، سه راه حل ارائه می‌دهد:

- از پیاده‌سازی پیش‌فرض آن جزء استفاده کرد که برای بیشتر سناریوها و پروژه‌ها مناسب است.
- از کلاس جزء مورد نظر ارث بُرد و پیاده‌سازی دلخواه را برای قسمت‌های مورد نظر آن جزء ارائه داد.
- جزء مورد نظر را به طور کامل از ابتدا با پیاده‌سازی interface یا کلاس abstract آن پیاده‌سازی کرد.

این قابلیت را می‌توان همانند قابلیت تغییر Provider Model (مانند Membership Provider) در ASP.NET 2.0 به بد دانست اما با قابلیت‌های بیشتر. در مورد دلایل و نحوه‌ی تغییر و تعویض اجزای مختلف ASP.NET MVC در فصل ۷ خواهید خواند.

کنترل کامل بر HTML و HTTP

تیم سازنده‌ی ASP.NET MVC، به خوبی از اهمیت تولید یک خروجی HTML تمیز و استاندارد آگاه بودند. HTML helperهایی که در ASP.NET MVC وجود دارند، خروجی تمیز و استانداردی تولید می‌کنند. در مقایسه با ASP.NET Web Forms که در آن ایجاد قالب با CSS برای کنترل‌ها مشکل بود، در ASP.NET MVC این کار به آسانی انجام می‌پذیرد. کنترل‌های پیچیده‌ای مانند Date Picker یا منوها که از طریق HTML helperهای ASP.NET MVC قابل تولید نیستند را می‌توان به راحتی با استفاده از کنترل‌هایی که به وفور و رایگان از طریق توسعه‌گران با استفاده از کتابخانه‌ی jQuery یا YUI ایجاد شده‌اند در برنامه استفاده کرد. برنامه‌نویسان JavaScript خوشحال خواهند شد که بدانند ASP.NET MVC به طور کامل با jQuery سازگار است و مایکروسافت آن را به عنوان قالب پیش‌فرضی که هنگام ایجاد یک پروژه‌ی ASP.NET MVC ایجاد می‌کند در پروژه قرار می‌دهد. در مورد jQuery در فصل ۱۷ خواهید خواند.

فرم‌هایی که توسط ASP.NET MVC تولید می‌شوند، فیلد مخفی View State را ندارند؛ بنابراین حجم بسیار کمتری نسبت به نمونه‌های مشابه خود در ASP.NET Web Forms دارند. تکنیک‌های مختلفی برای بارگذاری سریع‌تر صفحات استفاده می‌شوند که عدم وجود View State در معماری ASP.NET MVC، یکی از آنها است.

همانند Ruby on Rails، ASP.NET MVC نیز همونوا با HTTP کار می‌کند و کنترل کاملی بر درخواست‌هایی که بین مرورگر و سرور رد و بدل می‌شوند دارد. توسعه‌گران حرفه‌ای وب، از چنین رفتاری استقبال خوبی خواهند کرد.

تست‌پذیری

معماری MVC به دلیل ذات جداگانه‌ی لایه‌های آن، امکان ایجاد برنامه‌هایی را با قابلیت نگهداری و تست‌پذیری بالا ارائه می‌دهد. اهمیت تست‌پذیری MVC ASP.NET آن قدر بالا است که در هنگام ایجاد یک پروژه‌ی جدید مبتنی بر آن، از شما در مورد انتخاب فریمورک دلخواه برای تست برنامه پرسش می‌شود. ASP.NET MVC، به خوبی با انواع فریمورک‌های تست مانند Nunit، xUnit، MSTest و میکروسافت سازگار است. تست‌پذیری، تنها به انجام آزمایش‌های واحد ختم نمی‌شود. همان‌طور که قبلاً خواندید، می‌توان از ابزارهای خودکارسازی محیط کاربری نیز برای ایجاد اسکریپت‌هایی که رفتار کاربر را در محیط برنامه شبیه‌سازی می‌کنند استفاده کرد. در هنگام استفاده از این ابزارها در محیط ASP.NET MVC، نیاز نیست تا نگران تغییر ساختار کدهای HTML صفحه، اسامی کلاس‌های CSS یا id تگ‌های HTML باشید که توسط ASP.NET MVC تولید می‌شوند.

سیستم مسیریابی قدرمند

شکل آدرس‌های اینترنتی با پیشرفت تکنولوژی‌های مبتنی بر وب تغییر کرده است. آدرس‌های نازیبایی همانند زیر:

/App_v2/User/Page.aspx?action=show%20prop&prop_id=82742

روز به روز کمتر می‌شوند و به جای آن می‌توان از آدرسی زیباتر و ساده‌تر همانند زیر استفاده کرد:

/to-rent/ahwaz/2303-manategh-street

دلایل خوبی برای ایجاد چنین آدرس‌های زیبایی و فراموشی فرمت قدیمی آدرس‌های اینترنتی وجود دارد. نخست اینکه آیا افزایش رتبه‌ی سایت‌های شما در موتورهای جستجو برایتان مهم است؟ اگر پاسخ شما مثبت است بهتر است بدانید در صورتی که آدرس شما حاوی کلماتی باشد که کاربران به دنبال آنها هستند، امتیاز بیشتر و در نتیجه، رتبه‌ی بالاتری توسط موتورهای جستجو به سایت شما تعلق می‌گیرد. برای نمونه، اگر کاربری عبارت "rent in ahwaz" را جستجو کند، احتمال اینکه آدرس قبل را به عنوان اولین نتیجه‌ی جستجوی خود مشاهده کند بسیار زیاد است. دوم اینکه درک و شاید حفظ چنین آدرس‌هایی توسط کاربران بسیار راحت‌تر صورت می‌پذیرد. دلیل سوم این است که زمانی که کاربری چنین آدرس‌های کوتاه و زیبایی را مشاهده می‌کند، مشتاق به قرار دادن آن لینک یا به اشتراک‌گذاری آن با دیگران یا حتی خواندن از پشت تلفن برای فردی دیگر خواهد بود. چهارم آنکه نیاز نیست تا ساختار پوشه‌ها و فایل‌های موجود در پروژه‌تان را کسی متوجه شود؛ با استفاده از سیستم مسیریابی می‌توان ساختار دسترسی به قسمت‌های مختلف سایت از طریق لینک‌ها را، بدون خرابی لینکی که از قبل به منابع پروژه داده شده است، تغییر داد.

پیاده‌سازی چنین آدرس‌های زیبایی در ASP.NET Web Forms آسان نبود، اما ASP.NET MVC با استفاده از فضای نام System.Web.Routing، این قابلیت را به شکل پیش‌فرض ارائه می‌دهد. با این فضای نام، آزادی کاملی برای ایجاد انواع آدرس‌ها به شکل دلخواه خواهید داشت. در مورد مسیریابی یا همان Routing، در فصل ۸ به تفصیل بحث شده است.

ساخته شده بر مبنای بهترین قسمت‌های ASP.NET

بستر جاری میکروسافت برای تولید برنامه‌های مبتنی بر ASP.NET، بستری پخته و کارآمد است که از مجموعه‌ای از قابلیت‌ها و کامپوننت‌های منحصر به فرد برای ایجاد برنامه‌های تحت وب مؤثر و کارا بهره می‌برد.

نخستین نکته‌ی آشکاری که باید به آن اشاره کرد این است که از آنجا که ASP.NET MVC مبتنی بر پلت فرم NET است، قابلیت نوشتن کد برای آن در هر زبان مبتنی بر پلت فرم NET و استفاده از تمامی امکانات و ابزارها و افزونه‌های ساخته شده برای آن را خواهید داشت.

دوم اینکه برخی از قابلیت‌های آماده در ASP.NET Web Forms همانند Master Pages، Forms Authentication، Membership Provider، Profiles و Localization، می‌توانند در ASP.NET MVC نیز استفاده شوند و بدین ترتیب حجم کدهای تولیدی را تا حد زیادی کاهش دهند. همچنین می‌توانید از کنترل‌هایی در ASP.NET Web Forms که از View State استفاده نمی‌کنند و مبتنی بر PostBack نیستند نیز در ASP.NET MVC استفاده کنید.

API پیشرفته

NET، یک فریمورک پیشرفته است که سبک خاصی از برنامه‌نویسی مدرن را معرفی نموده است. ASP.NET MVC از نسخه‌ی ۳ به بعد بر مبنای NET 4.0 نوشته شده است؛ بنابراین می‌توان از تمامی امکانات معرفی شده در آن از قبیل Extension Methods، Lambda Expressions، Anonymous Types، Dynamic Types، LINQ و مانند آنها استفاده نمود.

ASP.NET MVC، متن باز است

بر خلاف تکنولوژی‌های پیشین مبتنی بر وب مایکروسافت، ASP.NET MVC به صورت متن باز ارائه شده است. می‌توانید کدهای آن را دانلود، اصلاح، کامپایل و نسخه‌ی خاص خود را داشته باشید! این مورد از آنجا بسیار حائز اهمیت است که می‌توانید Debug را برای کدهای ASP.NET MVC نیز در پروژه‌ی خود داشته باشید، از کارکرد اجزای داخلی ASP.NET MVC مطلع شوید، نحوه‌ی کدنویسی برنامه‌نویسان مایکروسافت را بیاموزید یا اگر باگی در آن پیدا کردید، پیش از آنکه صبر کنید تا مایکروسافت آن باگ را بر طرف کند، خود اقدام به بر طرف نمودن آن کنید. با این حال باید تغییراتی که در کدهای آن می‌دهید را به خاطر بسپارید و آن را در نسخه‌های جدیدی که ارائه می‌شود نیز اعمال کنید. ASP.NET MVC نخست از مجوزی با عنوان MS-PL (Microsoft Public License) استفاده می‌کرد که مفاد آن از لینک زیر در دسترس است:

<http://www.opensource.org/licenses/ms-pl.html>

با توجه به این مجوز، قوانین زیر در مورد کد منبع ASP.NET MVC وجود داشتند:

- می‌توانستید کدهای ASP.NET MVC را به دلخواه تغییر دهید
- می‌توانستید نسخه‌ی تغییر یافته را منتشر کنید
- نسخه‌ی تغییر یافته نیاز نیست تا دوباره به صورت متن باز منتشر شود
- برای نسخه‌ی تغییر یافته نمی‌توانستید مجوزی جدید انتخاب کنید
- می‌توانستید نسخه‌ی تغییر یافته را بفروشید و کسب درآمد کنید
- می‌توانستید به نسخه‌ی تغییر یافته نامی جدید اختصاص دهید اما نمی‌توانستید از علامت تجاری خود برای آن استفاده کنید
- مایکروسافت، کدهای شما را به شرطی که در نسخه‌ی آتی بگنجانند نمی‌پذیرفت و تنها کدهایی را که توسط برنامه‌نویسان شرکت مایکروسافت یا تیم تضمین کیفیت آن نوشته می‌شدند قبول می‌کرد